

QO'QON DAVLAT
PEDAGOGIKA INSTITUTI
ILMIY XABARLARI
(2025-yil 2-son)

PEDAGOGIKA
PEDAGOGY

RAQAMLI AVLODNING TABIIY AXBOROTNI IDROK ETISHGA QARSHI TA'SIRI

Jurayeva Zulayxo Shamsidinovna

Senior Teacher Kokand State Pedagogical Institute

Xusanova Madinabonu Ma'rufjon qizi

Senior student of KSPI

Email address: Zulayxojorayeva714@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqolada zamonaviy talabalar avlodi raqamli texnologiyalardan foydalanish oqimi ta'sirida tabiiy o'rganish jarayoniga bo'lgan munosabatni butunlay yo'qolib borayotganligi hususida havotirga soladigan masala ochib berilgan. "Raqamli avlod" deb ataladigan avlod darslar davomida professor-o'qituvchilar bilan to'g'ridan-to'g'ri muloqot qilish jarayonida axborotni idrok etishning tabiiy imkoniyatlarini doimiy ravishda yo'qotmoqda. Talabalarning qizg'in muhokama va suhbatga munosabatini salbiy tarzda salbiy tarzda dasturlanishlarining sabab va ta'sirlarini ko'rib chiqish hozirgi zamonning dolzarb muammosidir.

Kalit so'zlar: Raqamli texnologiya, vizual, audial axborot, raqamli avlod, idrok, tafakkur, omil, tabiiy muhit, suniiy muhit.

Аннотация: Данная научная статья раскрывает волнующий вопрос, касающегося современного студенческого поколения, находящегося под воздействием потока использования цифровых технологий, которые полностью разрушают отношение к процессу естественного обучения. Так называемое «цифровое поколение» постоянно теряет свой природный потенциал восприятия информации в процессе непосредственного общения с педагогическим коллективом во время учебных занятий. Рассмотрение причин и воздействий, негативно перепрограммирующих отношение обучающихся к оживленной дискуссии и беседе, является актуальной проблемой современности.

Ключевые слова: Разочарованный, восторженный, самые большие тревоги в классе, плохая мотивация студентов, поведенческие проблемы, трудности, с которыми сталкиваются преподаватели, внутренняя мотивация, методическая литература, быть смелым и открыто делиться своими чувствами, прислушиваться к чувствам своих учеников, чувствуют себя некомфортно, сопротивление обучению, после пандемии, отсутствие интереса или отсутствие энтузиазма.

Annotation: The following scientific article reveals the pivoting point of the present days student’s generation affected by the stream of digital technologies use what is completely destruct the attitude to the process of natural study. So called “digital generation” constantly losing its natural potential to perceive the information in the process of direct communication with the staff of teachers during the study sessions. Considerations of reasons and impacts negatively reprogramming the attitude of the learners to a lively discussion and conversation are of the vital issue of the day.

Keywords: Disillusioned, enthusiastic, biggest worries in the classroom, poor student motivation, behavioral issues, difficulty we confront as educators, intrinsic motivation, methodological literature, be brave and openly share their own sentiments, listen to their pupils' feelings, they feel inadequate, resistance to learning, in the wake of the pandemic, disinterest or lack of enthusiasm

KIRISH

Ushbu maqolada raqamli texnologiyalarning inson miyasi va psixologik jarayonlariga ta’siri tahlil qilinadi. Raqamli avlodning e’tibor davomiyligi qisqarishi, vizual va audial axborotni idrok etish shakllarining o’zgarishi, tafakkur jarayonlarining yuzaki bo’lishi kabi muammolar ko’rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko’rsatadiki, tabiiy muhitda axborotni idrok etish va uni eslab qolish qobiliyati raqamli vositalardan ortiq darajada foydalanish natijasida sustlashishi mumkin bo’lgan kabi omillarni hisobga olish muhim ahamiyat kasb etadi. Nima uchun ko’pchilik o’quvchilar maktabdagi faoliyati davomida yomon munosabatda bo’lishadi, ba’zilari esa shunchalik umidsizlikka tushib qolishadiki, ular umuman ahamiyat bermaydiganga o’xshaydi, chunki odamlar o’rganish va izlanishni xohlashlari tabiiydir va agar maktab o’rganish va o’rganishga yordam beradigan joy bo’lsa. kashfiyot? G’ayratli bog’cha tarbiyalanuvchisini befarq va charchagan o’smirlarga aylantirish uchun nima sodir bo’ladi? Ushbu salbiy tendentsiyani to’xtatish yoki to’xtatish mumkinmi?

Yigirma yildan ortiq faoliyatim davomida o’qituvchilar sinfdagi ikkita eng katta tashvish - bu talabalar motivatsiyasining yomonligi va xulq-atvor muammolarini boshqarish ekanligini aytdi. O’qituvchilar sifatida biz duch keladigan qiyinchilik - bu talabalarning o’rganishga bo’lgan ichki motivatsiyasi yo’lida bo’lgan to’siqlarni imkon qadar ko’proq tan olish va olib tashlashdir.

Aksariyat xatti-harakatlar muammolari bajarilmagan asosiy talablardan kelib chiqadi. Osonlik bilan ko’rinadigan jismoniy ehtiyojlar. Qoniqish uchun psixologik talablar kompetentsiya, nazorat, quvonch, e’tibor va aloqani o’z ichiga oladi. Ba’zi bolalar harakat qiladilar; boshqalar depressiya yoki xavotirni boshdan kechirishadi; ammo boshqalar bu talablarning birortasi bajarilmasa, voz kechishadi. Talabalar maktabga qaytgan sari, ruhiy salomatlik bilan bog’liq muammolar bo’yicha pandemiya paytida bolalar tez yordam bo’limlariga tashrif buyurishlari ko’payganini hisobga olsak, muammoli xatti-harakatlar ham kuchayishi mumkin. Bolalar kecha davomida bobosi va buvisi, maktabdan keyingi dasturlari,

o'yin maydonchalari, o'qituvchilari va do'stlari bilan aloqani yo'qotdilar. Ba'zilar ko'rishdan yoki biron-bir tarzda haqoratlanishdan hech qachon tanaffus qilmaganlar.

NATIJALAR VA MUHOKAMA.

Darslarga borishni butunlay tashlagan yoki tartibsiz ravishda kelgan ko'plab virtual o'quvchilar ba'zi o'qituvchilarni xavotirga solgan. Birinchi maqsad o'quvchilarimizning yuqori ijtimoiy-emotsional ehtiyojlarini qondirish bo'lishi kerak. Bundan tashqari, biz tez-tez o'quvchilarni o'zlashtirish uchun katalizator bo'lib xizmat qiladigan yana uchta mavzuni va har biriga tavsiya etilgan yondashuvlarni muhokama qilamiz. Ba'zi o'quvchilar darsga borishni to'xtatadilar, chunki ular o'zlarini begona his qiladilar va samarasiz bo'lishni qabul qilish uchun bir qadam deb hisoblaydilar. Boshqalar ko'proq asosiy ehtiyojlar, masalan, uyingizda yoki uyingizda tom yopish, etarli oziq-ovqat va / yoki xavfsizlik hissi bilan bog'liq. Agar maktab bu tashvishlardan xalos bo'lmasa yoki maktabdan tashqarida ushbu muammolarni hal qilishda yordam bermasa, maktab talablarini qondirish uchun aqliy energiya etarli bo'lmasligi mumkin. Farzandlarimiz o'zlarining va o'quvchilarining his-tuyg'ulari haqida ochiq va halol bo'lish orqali zaifliklarini ko'rsatishdan tortinmaydigan jasur o'qituvchilarni talab qiladilar. Hafsalasi pir bo'lgan, g'ayratli, sinfdagi eng katta tashvishlar, talabalar motivatsiyasining yomonligi, xulq-atvor muammolari, biz o'qituvchilar sifatida duch keladigan qiyinchiliklar, ichki motivatsiya, uslubiy adabiyotlar, jasur bo'ling va o'z his-tuyg'ularini ochiqchasiga baham ko'ring, o'quvchilarning his-tuyg'ularini tinglang, ular o'zlarini noqulay sezishadi, o'rganishga qarshilik, pandemiyadan keyin, qiziqishsizlik yoki ishtiyoqning yo'qligi.

Ba'zi o'quvchilar o'qishni qiyin deb bilishlari va o'zlarining pastlik hissiyotlarini yashirish uchun qarshilik ko'rsatishlari mumkin. Ko'pgina talabalar o'zlarining tashqi befarqliklariga qaramay, o'zlarining haqiqiy qiyofalarini ko'rsatishga ikkilanishadi, chunki ular muvaffaqiyatga erisha olmaydilar deb o'ylashadi. Ular o'z tengdoshlari yoki o'qituvchisi tomonidan "ahmoq" deb atalishidan qo'rqish o'rniga "yomon" yoki "befarq" harakat qilishadi. Boshqalar taslim bo'lishlari mumkin, chunki ular o'zlarining muvaffaqiyatlarini saqlab qolishlariga ishonchlari yo'q. Epidemiyadan oldin, ortda qolgan talabalar, ehtimol, ko'proq orqada qolishadi va bu engish mexanizmlariga tez-tez murojaat qilishlari mumkin. Pandemiya oqibatlarini muvaffaqiyatni qayta belgilash uchun qulay vaqt bo'lishi mumkin.

XULOSA

Agar ta'lim va hayot o'rtasida ko'p bog'liqlik bo'lmasa, talabalar zerikishi mumkin. Keyingi sinflarning ko'p o'quvchilari tez-tez "biz buni qachon ishlatamiz?" Darhaqiqat, biz o'rgatadigan materiallarning aksariyati testdan so'ng tezda unutiladi va ko'pchilik talabalar tomonidan hech qachon foydalanilmaydi.

Adabiyotlarni ko'rib chiqish muayyan mavzu bo'yicha olib borilgan barcha tegishli tadqiqotlarni aniqlaydi va umumlashtiradi. Tegishli resurslarni to'plash tadqiqotda ishlatiladigan asosiy savollarni aniqlaydi. Biz o'rgatgan material testdan so'ng tezda unutiladi va ko'pchilik talabalar tomonidan hech qachon foydalanilmaydi. Ba'zi bolalar g'ayratsiz xatti-harakatlarni namoyish etadilar, bu esa norozilikning jimgina shaklidir. Bu bolalar ko'pincha

imtihonlarda juda yaxshi ball oladi, lekin hech qachon uy vazifasini bajarmaydi. Ular o'zlarini ko'proq nazorat qilish uchun ushbu taktikani qo'llashlari mumkin, chunki ular o'qituvchilar va ota-onalar ozgina kuch sarflaganlarida juda g'azablanishlarini bilishadi.

Muhokama tadqiqot natijalarini tushuntirishni tahlil qilish bilan boshlanadi va bu natijalar butun tadqiqotga qanday hissa qo'shishi mumkinligini baholash uchun kengaytiriladi.

Xulosa maqsadi asosiy dalilni takrorlashdir. U asosiy dalillarni qo'llab-quvvatlovchi eng muhim dalillarni takrorlaydi va o'quvchiga ularning kuchli tomonlarini eslatadi. Asosiy g'oya fakti - bu yakuniy tushuntirish uchun individual qiziqish bilan bog'liq bo'lgan tegishli ma'lumotlardir.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. How to Motivate Students Who Act Like They Don't Care | American Consortium for Equity in Education (ace-ed.org)

2. Allan, P. (2015, March 2). "Study Less, Study Smart": The Best Ways to Retain More in Less Time. Lifehacker. <http://lifehacker.com/study-less-study-smart-the-best-ways-to-retain-more-1683362205>

3. Expert guides on how to study for college (2016). Intelligent.com. <https://www.intelligent.com/>

4. Grohol, J. M. (2016). 10 highly effective study habits. PscyhCentral. <https://psychcentral.com/lib/top-10-most-effective-study-habits/?all=1>

5. How to study effectively: 12 secrets for success (2017, April 19). Oxford Learning. <https://www.oxfordlearning.com/how-to-study-effectively/>

6. How to study more effectively [Note taking] – Top Methods for College (2017). Discover Business. <https://www.discoverbusiness.us/learning/>